

מתוק מדבש

זמני השיעורים והתפילות
שיעור ביום שישי - בשעה 15.14 - ישרוזין
שיעור בשבת בשעה 14.30 - 'בית יוסף'
מנחה בשעה 15.30

ראשון עד רביעי 18.45 עד 19.45
שיעור בהלכה וגמרא 'עבודה זרה'
וביום חמישי שיעור בפרשת שבוע
בבית הכנסת 'בית יוסף' א"ת ג, אולגה
ברוכים הבאים

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פגת' הכנסת 'בית יוסף' ו'ישרוזין' פגת אולגה
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

שנה שישית - גיליון 224
פרשת ויצא תש"פ

ופצונוי' נחח פחלקו' מילתא דפדיחומא

קמנן אהד פדס פחלקו ואמר 'א'תא אה קרה ל'א'
שפחה ל'א' פן באסרק' ל'א' נורא' אומר החקר יו'
הרבה פנייט באסרק'
צנה הקמנן 'הפציה י'ה הייתה פן האחרונה ekeje

*****

ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה' בעניי כי עתה יאהבני אישי (כט', לב')

רש"י: ותקרא שמו ראובן - רבותינו פירשו: אמרה ראו מה בין בני (ראובן) לבן חמי (עשו בן חמי יצחק) שמכר הבכורה ליעקב וזה (ראובן) לא מכרה ליוסף ולא ערער עליו ולא עוד שלא ערער עליו אלא שביקש להוציאו מן הבור.
ויש לשאול: מדוע רש"י צריך להביא טעם אחר לקריאת השם ראובן? הרי התורה כותבת במפורש 'כי אמרה כי ראה ה' בעניי'?

מתרץ נפלא רבי פנחס מקוריץ זצ"ל (אמרי פנחס - במשנת רש"י): מדוע בכל השבטים מפורש הטעם קודם קריאת השם? כגון אצל שמעון 'כי שמע ה' כי שנואה אנוכי ותקרא שמו שמעון', אצל לוי 'עתה הפעם ילווה אישי אלי על קרא שמו לוי' וכן הלאה. ואילו אצל ראובן היא קראה את שמו ראובן ורק אחר כך נאמר 'כי אמרה כי ראה ה' בעניי'?

ויש לומר, כי הטעם לקריאת השם ראובן היה טעם נסתר, על שם שעתידי ראובן להציל את יוסף, אבל את הטעם הזה אסור היה לגלות, כי מכירת יוסף הייתה צריכה להישמר בסוד. לאה עצמה שהייתה נביאה ידעה את הסוד ולכן קראה שמו ראובן בלא נתינת טעם, אבל כששאלו אותה 'מה ראית לקרוא לו ראובן?' אמרה 'כי ראה ה' בעניי' ולכן הטעם נאמר אחרי קריאת השם כי היא רק אמרה כך ולא את הטעם הנסתר. מתוק נחח

*****

ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה שמו יהודה (כט', לה')

רש"י: לפי שראתה ברוח הקודש שיעקב מעמיד שנים עשר שבטים ולו ארבע נשים, כיוון שילדה בו רביעי הודתה על חלקה שעלה לה יותר מן החשבון המגיע לה.
יהודי ניגש לרב שך זצ"ל ושאל 'נולדה לי בשעה טובה בת שנה לאחר החתונה, האם לערוך סעודת הודיה?'
אמר לו הרב 'אם אשתך הייתה יולדת את הבת הזו לאחר שמונה שנות עיכוב, האם היית שואל אותי אם לקיים סעודת הודיה?' 'לא' ענה היהודי 'ברור שהיית מקיים, הרי זה נס גדול'
'אם כך, עליך להודות לקב"ה כעת שחסך ממך המתנה של שמונה שנים והביא לך בת יקרה... וממילא נראה שכדאי שתעשה סעודת הודיה'. מתוק נחח

*****

אם כה יאמר נקודים יהי שכרד וילדו כל הצאן נקודים ואם

ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנוכי לא ידעתי (כח', טז')

רש"י: ואנוכי לא ידעתי - שאילו ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה ולכאורה זהו פלא עצום, כיצד יעקב אומר כך? והלא אם לא היה ישן שם היה מפסיד את כל ההבטחות הנצחיות שהובטחו לו בחלומו מפי ה'. הייתכן לוותר על כל זה? והתשובה היא: כן, כי במקום קדוש לא ישנים!!!
וכאן מלמד אותנו יעקב אבינו יסוד חשוב: קדושת בית הכנסת היא נוראה ואין להקל בה גם במחיר הפסד גילוי שכינה!!! וכל שכן בשביל דברים בטלים. מתוק נחח

*****

ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש (כח', כ')

יעקב אבינו מלמד אותנו את מידת ההסתפקות במועט.
יעקב הגיע למעמד אדיר של הקבלת פני השכינה, הקב"ה בכבודו ובעצמו מתגלה אליו ומבטיח לו הבטחות, יעקב יכול לבקש כל מה שירצה. ומה הוא מבקש בפועל? 'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' - המינימום ההכרחי.
וכך כתב רבנו בחיי: 'זאת שאלת הצדיקים מאת השם. לא ישאלו על המותרות, רק הדבר ההכרחי בלבד, שאי-אפשר לו לאדם שיחיה בלעדיו... ועל כן, כל איש הירא את השם ראוי לו שיהיה שמח בחלקו, שיסתפק במועט ושלא יתאוה במותרות, ויטיב לבו ביראת השם'
ובעניין זה מסופר (שמעתי מהרב מיכאל יוספי שליט"א) על הרבי מאמשינוב זצוק"ל שאחד מחסידיו התבייש מאוד להיכנס אליו. וזאת כיוון שהיה עוסק במלאכה מאוד בזויה וחשש ממבוכה.

הרבי ידע זאת, קרא אותו אליו ופנה אליו בשאלה: 'בני, מדוע נאמר במשנה (אבות א', י') 'אהוב את המלאכה ושנא את הרבנות' וכי צריכים לשנוא חלילה את מוסד הרבנות?

ענה הרב: כל תפקיד שאדם עוסק בו מחולק לשני היבטים: א. התפקיד והמלאכה שעליו לבצע בתפקידו. ב. הכבוד והמעמד שהתפקיד מקנה לאדם, או במילים אחרות חלק 'הרבנות' שבתפקיד.

חז"ל לימדו אותנו יסוד: בכל תפקיד שנבחרת למלא עליך לאהוב את חלק המלאכה שבתפקיד, ולשנוא את חלק הרבנות שבתפקיד שזה הכבוד והמעמד. וממילא אתה תמיד תשמח בחלקך, גם אם לא מתייחסים אליך בכבוד וכראוי ואפילו אם ספגת ביזיונות אתה תמיד תמלא את תפקידך בשמחה ובמאור פנים.

ומדוע הטיף הרבי את תוכחתו ליהודי הפשוט הזה? הרי מלאכתו מאוד פשוטה לכאורה?

התשובה היא: הרבי ראה שהוא מתבייש בתפקידו. ולהתבייש במה שאתה עושה, יש בזה צד של 'גאוה' שאם הוא היה בעל ענווה היה עליו לשמוח בחלקו ובוודאי שלא להתבייש בכך. מתוק נחח

כה יאמר עקודים יהיה שכך וילדו כל הצאן עקודים (לא, ח')
ויש לשאול: מדוע מדבר יעקב בלשון עתיד 'אם כה יאמר'? והלא הסיפור שהוא מספר לנשותיו כבר היה?
מתרץ בספר 'ליקוטי ריצב"א' (ליקוטים נפלאים): לבן רצה לרמות את יעקב אבל הוא ראה שכל תנאי שהוא עושה מצליח לו ליעקב. מה עשה? הוא סיכם אתו שיעקב יקבל סוג מסוים מהצאן לדוגמא את כל העקודים. וכאשר היו הצאן מעוברות הוא אמר ליעקב כי הוא מתחרט וכעת יעקב יקבל את הנקודים וכך תכנן לבן לרמות את יעקב. ומה קרה לבסוף? הקב"ה, היודע מחשבות בני אדם, גרם שהצאן יתעברו לפי מה שעתיד לבן לומר בסוף בעורמה. ולכן אומר יעקב לנשיו: ראו את כל הניסים שעשה עמי הקב"ה, שנתן לי את שכרי לפי מה שלבן תכנן לשנות את דעתו. ולכן נאמר 'אם כה יאמר' בעתיד. **מתוך מנחת יעקב**

ופצונו יצריט' מילתא דקדוהא
המורה אוצר דקדו' מילתא דקדוהא אבן אבן ד' חזק
המסקנה? 'כי הוא אצטן אותי' אונה ד'.
'אז היית צריק דקרוא לי ולא דלוקו צליו אבן'
'סליחה המורה, אט כל הכבוד, אני לא חושב אתה'
לוק אבן יותר טוב מני'.
*****

עם אשר תמצא את אלוהיך לא יחיה נגד אחינו הכר לך מה עמדי וקח לך (לא, לב')

רש"י: מה עמדי – משלך.
ביאור נפלא נוסף מסביר רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל: יעקב אומר ללבן 'עם אשר תמצא את אלוהיך ונניח שתמצא אצלי את אלוהיך, מה זה יועיל לך? הרי 'לא יחיה' כי זה דבר דומם ואין בו ממש. אבל אם תשמע לעצתי 'הכר נא מה עמדי' תראה איזה א-לוקים גדול יש לי 'וקח לך', קבל אותו עליך כאלוקים, תעבוד אותו ותחיה באמת ולא בשקר. **מתוך מנחת יעקב**

רציון וסיפור – הנהירו מניסיונות!!!

יודר יעקב נדר לאמר אם יהיה א-לוקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנוכי הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ושבת בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לא-לוקים (כח, כא')
נדר כידוע היא התחייבות של יהודי לקיים דבר שעד כה לא היה חייב בו, כתנאי לקיום בקשה מסוימת שלו. אם כן מהי הבקשה ומהי ההתחייבות של יעקב?
אומר הספורנו: יעקב מבקש את הדברים הבאים 'אם יהיה א-לוקים עמדי' – 'להסיר מעלי כל מעיק ומונע המעביר את האדם על דעתו'. 'ושמרני' – מן אנשים רעים. 'ונתן לי לחם לאכול' – יצילני מעניות. 'ושבת בשלום' – 'ישמרני מחולאים רעים ומרוח רעה'. ומהי ההתחייבות? 'והיה ה' לי לא-לוקים' – אז יהיה ה' לי לדיין אם לא אעבדהו בכל כוחי... כלומר שהאל-יתברך המרחם (שם הויה) יהיה לי לא-לוקים ויתנהג עמי במידת הדין.
יוצא שיעקב מתחייב לעבוד את הקב"ה בכל כחו, אם ה' ייתן לו את בקשותיו והם לחם לאכול ובגד ללבוש, שמירה מחולאים וכו'...

ויש לשאול: ובלי זה האם הוא לא מחויב לעבוד את ה' בכל כוחו? וזו תמיהה ושאלה עצומה.

מסביר נפלא רבי יעקב גליסקי זצ"ל (והגדת) ע"פ סיפור:
יום אחד עמד הגאון הקדוש בעל ה'דברי חיים' מצאנז זיע"א מול חלון חדר הלימוד שלו והתבונן בעוברים ושבים ברחוב. הוא פנה ליהודי אחד, קרא לו להיכנס לחדרו ושאל אותו: 'אמור נא לי, אם תלך ברחוב ותמצא ארנק מלא כסף ואין שום אדם מסביבך שראה אותך, מה תעשה?'

ענה היהודי 'אמהר להשיבו לבעליו ע"פ סימנים, אתלה שלט ברחוב ואפרסם עד שיבוא בעליו ויטלנו' 'תודה' אמר הרבי, 'המתן בחוץ בבקשה'
שב הרבי לחלון, קרא ליהודי נוסף אליו לחדר ושאל אותו 'אם תלך ברחוב ותמצא ארנק, ואין אנשים סביבך מה תעשה?'

ענה היהודי 'רבי, צאנז היא עיר שרובה גויים וידוע כי 'המוצא אבדה בעיר שרובה גויים פטור מלהשיב' ולכן אקח את הכסף ואשתמש בו לפריעת חובותיי' 'תודה' אמר הרבי, 'המתן בחוץ בבקשה'
ושב פנה הרבי לחלון, קרא ליהודי שלישי ושאלו 'אם תלך ברחוב ותמצא ארנק ואין אנשים סביבך מה תעשה?'

חשב היהודי מספר רגעים וענה 'רבי זה ניסיון מאוד קשה. ובכן, אם הרבי שואל מה אני צריך לעשות הרי שעלי לנסות לאתר את המאבד ולהשיב אבדה לבעליה... אבל הרבי הרי שאל מה הייתי עושה?'
'ובכן את האמת אומר איני יודע... כי ברור לי שהיצר הרע ינסה לפתות אות בתירוצים רבים כגון 'עיר שרובה גויים' או הפסוק 'לא יהיה בך אביון' וחז"ל דרשו (ב"מ לג, א) 'שלך קודם לשל כל אדם' או 'אל תחמיר על חשבון ילדיך' וכיו"ב ולכן איני יודע האם אעמוד בניסיון'.
'אתה החכם' אמר הרבי 'כי הרי נאמר 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך' ומי יכול להאמין שיעמוד בניסיון?'

וזה שאומר יעקב אבינו ע"ה בנדרו: 'ריבוננו של עולם, עד כה הייתי ספון בבית המדרש בבית שם ועבר, שם היה לי לחם לאכול ובגד ללבוש ובריאותי איתנה ולכן הצלחתי ללמוד תורה. אבל כעת, כשאני יוצא לחרון לגור בין רשעים, מי יודע מה יהיה? אולי לא אעמוד בניסיונות אם חלילה לא יהיה לי לחם לאכול ובגד ללבוש? אולי אז חלילה אגיע למצב שאעבור על דעת קוני? הנסיון יהיה קשה. ולכן הכניס יעקב את עצמו למחויבות ע"י קבלת נדר. **מתוך מנחת יעקב**

אחים יקרים! חז"ל אמרו (סנהדרין קז, א) 'לעולם אל יביא אדם עצמו לידי ניסיון, שהרי דוד מלך ישראל (ומי לנו גדול ממנו) הביא עצמו לניסיון ונכשל...'
ואם דוד המלך נכשל... ויעקב אבינו פחד... אנחנו על אחת כמה וכמה שצריכים להתרחק מניסיונות ולהתפלל שאם נצטרך שנוכל לעמוד בהם.

ה' יזכנו, אמן! שבת שלום ומבורך!

לעילוי נשמת: אבי מורי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל
יעקב בן רבקה ז"ל – מימון בן מולטוב ז"ל
רחל (רשל) בת נעימה ז"ל – יונה עזרא בן ציחלה ז"ל

להעלאת: דקל מלכה – להעלחה בכל / אורי ישראל – רפואה שלימה
אדיר בן רונית – רפואה שלימה / אהרון בן מסעודה – רפואה שלימה